

Перелік питань, що виносяться на іспит з дисципліни “патоморфологія із секційно-біопсійним курсом» для студентів III курсу стоматологічного факультету другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 221 «Стоматологія»

ЗАГАЛЬНОПАТОЛОГІЧНІ ПРОЦЕСИ

1. Патологічна анатомія як наука, галузь практичної медицини і учбовий предмет.
2. Зміст, задачі, об'єкти та методи патоморфологічних досліджень.
3. Рівні дослідження структурних основ хвороб.
4. Основні етапи розвитку патоморфології.
5. Внесок вітчизняних вчених в розвиток світової патоморфології.
6. Поняття про ультраструктурну патологію клітини.
7. Морфогенез та морфологія внутрішньоклітинного та позаклітинного накопичення білків, вуглеводів та ліпідів.
8. Морфогенез та морфологія патологічного накопичення ендогенних і екзогенних пігментів.
9. Морфогенез та морфологія порушень мінерального обміну.
10. Пошкодження і загибель клітин та тканин. Некроз і апоптоз – морфологічні прояви.
11. Структурні механізми та клініко-патологоанатомічна характеристика основних періодів танатогенезу.
12. Смерть: визначення, ознаки і термін розвитку.
13. Постреанімаційний період: визначення, патологоанатомічні особливості пошкодження життєво-важливих органів і відновлення їх функцій.
14. Морфологія порушень іонно-осмотичного і водного балансу.
15. Морфологія та наслідки порушень при різних видах гіперемій.
16. Морфогенез та патоморфологія ішемії.
17. Морфогенез та патоморфологія інфаркта.
18. Визначення та морфогенез видів кровотечі, крововиливу.
19. Морфогенез, патоморфологія, наслідки стазу.
20. Патоморфологія, наслідки плазморагії.
21. Патоморфологія, види, наслідки емболії.
22. Морфогенез, патоморфологія, наслідки шока.
23. Патоморфологія, наслідки порушень лімфообігу.
24. Морфогенез, патоморфологія, наслідки тромбозу, ДВЗ-синдрому.
25. Визначення, види і механізми систем специфічного і неспецифічного захисту. Перебіг гострої ексудативної реакції. Класифікація і дія медіаторів. Перебіг нормальної імунної відповіді.
26. Визначення ексудативного запалення. Види, морфологічна характеристика, клінічне значення ексудативного запалення.
27. Визначення продуктивного запалення. Морфологічні особливості, наслідки продуктивного запалення.
28. Види, морфологічна характеристика гранульоматозного запалення.
29. Морфологічна характеристика різних видів гіперчутливості.
30. Визначення, класифікація і загальна морфологічна характеристика аутоімунних хвороб.
31. Визначення, загальна морфологічна характеристика первинної і вторинної імунної недостатності.
32. Визначення, види, морфологічна характеристика гіперплазії.
33. Визначення, види, морфологічна характеристика атрофії.
34. Визначення, види, морфологічна характеристика метаплазії.
35. Фазний характер перебігу процесів компенсації в патологічних умовах.
36. Визначення, види, морфологічна характеристика гіпертрофії.
37. Морфо-функціональні особливості гіпертрофії міокарду.
38. Патанатомія дизадаптації організму.
39. Клітинна та внутрішньоклітинна форми регенерації.
40. Види регенерації: фізіологічна, репаративна, патологічна.
41. Морфогенез регенераторного процесу.
42. Грануляційна тканина: морфологічна характеристика.
43. Види загоювання ран.
44. Склероз.
45. Визначення пухлинного росту.
46. Сучасні теорії канцерогенезу.
47. Визначення дисплазії, її види, роль дисплазії у канцерогенезі.
48. Передпухлинні (передракові) стани і зміни, морфологія.
49. Особливості пухлинної клітини.
50. Морфогенез та гістогенез пухлин.
51. Види росту пухлин.
52. Морфологічні особливості доброякісних пухлин.
53. Морфологічні особливості злоякісних пухлин.
54. Метастазування: види, закономірності, механізми.
55. Системні неметастатичні впливи.
56. Загальна характеристика та номенклатура пухлин з тканин, що походять з мезенхіми.
57. Морфологічні особливості доброякісних пухлин з тканин, що походять з мезенхіми.
58. Морфологічні особливості злоякісних пухлин з тканин, що походять з мезенхіми.
59. Шляхи метастазування саркоми.
60. Номенклатура пухлин нервової тканини.
61. Морфологічні особливості пухлин центральної нервової системи.
62. Особливості метастазування пухлин центральної нервової системи.
63. Номенклатура та морфологічні особливості пухлин вегетативної нервової системи.
64. Номенклатура та морфологічні особливості пухлин периферійної нервової системи.
65. Номенклатура пухлин, що походять із меланінутворюючої тканини. Невуси, їх різновиди.
66. Морфологічні особливості меланоми, її морфологічні форми. Значення передпухлинних змін.
67. Номенклатура пухлин з епітелію.

68. Морфологічні особливості пухлин з епітелію без специфічної локалізації: доброякісних (папіллома, аденома) та злоякісних (рак).
69. Гістологічні варіанти раку.
70. Особливості метастазування раку.
71. Особливості пухлинного росту у дітей у порівнянні з дорослими.
72. Дизонтогенетичні пухлини: гамартоми та гамартобластами – морфологічні прояви.
73. Тератоми та тератобластами – морфологічні прояви.
74. Пухлини із камбіальних ембріональних тканин – морфологічні прояви.
75. Пухлини дитячого віку, що розвиваються по типу пухлин дорослих – морфологічні прояви.
76. Визначення, класифікація та морфологічна характеристика анемії.
77. Визначення, класифікація, морфологічна характеристика тромбоцитопеній та тромбоцитопатій.
78. Класифікація, морфологічна характеристика коагулопатій.
79. Визначення, класифікація, загальна морфологічна характеристика лейкозів.
80. Види, стадії перебігу, морфологічна характеристика гострого лейкозу.
81. Види, стадії перебігу, морфологічна характеристика хронічного лейкозу.
82. Патогістологічні типи, морфологічна характеристика хвороби Ходжкіна, причини смерті.
83. Загальна характеристика, класифікація, морфологічні прояви та прогноз неходжкінських лімфом.

СПЕЦІАЛЬНА ПАТОМОРФОЛОГІЯ

1. Організація патологоанатомічної служби, її місце в структурі ОЗ України.
2. Патологоанатомічний діагноз, структура. Поняття про «основне захворювання», «ускладнення», «супутню патологію». Варіанти комбінованого основного захворювання.
3. Лікарське свідоцтво про смерть, правила заповнення, значення для статистики.
4. Біопсійне дослідження, його значення у стоматологічній практиці.
5. Визначення, класифікація, морфологія різних видів анемії.
6. Визначення, класифікація морфологія геморагічних розладів.
7. Визначення атеросклероза, фактори ризику, сучасні теорії.
8. Морфогенез макроскопічних змін при атеросклерозі.
9. Морфогенез мікроскопічних змін при атеросклерозі.
10. Клініко-морфологічні форми атеросклерозу, органи ураження при атеросклерозі.
11. Визначення, фактори ризику, зв'язок ішемічної хвороби серця з атеросклерозом і гіпертензією.
12. Морфологія гострого, рецидивуючого та повторного інфаркту міокарда.
13. Наслідки, ускладнення, причини смерті при інфаркті міокарда.
14. Морфологічна характеристика, ускладнення, причини смерті при хронічній ішемічній хворобі серця.
15. Гіпертонічна хвороба: визначення, фактори ризику.
16. Морфологічні зміни в судинах, серці, зміни в органах при гіпертонічній хворобі.
17. Визначення, класифікація вторинної (симптоматичної) гіпертензії.
18. Загальна характеристика системних хвороб сполучної тканини: порушення імунного гомеостазу і системна прогресуюча дезорганізація сполучної тканини при ревматичних хворобах.
19. Класифікація, морфогенез, морфологічна характеристика ревматизма.
20. Ендокардит, міокардит, перикардит і панкардит: класифікація, морфологічна характеристика, ускладнення.
21. Морфологія суглобових проявів (стадії прогресування ревматоїдного поліартриту), ускладнення і наслідки ревматоїдного артриту.
22. Морфологія хвороби Бехтерева.
23. Морфогенез, патоморфологія, ускладнення та причини смерті при системному червоному вовчаку.
24. Патологічна анатомія, вісцеральні прояви, ускладнення, причини смерті при системній склеродермії.
25. Патологічна анатомія дерматоміозиту. Ускладнення, причини смерті.
26. Патоморфологія системних васкулітів: неспецифічного аортоартеріїту, вузликів периартеріїту, гранульоматозу Вегенера, облітеруючого тромбангіїту.
27. Патологічна анатомія ендокардита Леффлера.
28. Патологічна анатомія набутих вад серця.
29. Патологічна анатомія набутих (вторинних) кардіоміопатій.
30. Загальна характеристика, класифікація, фонові захворювання і фактори ризику церебро-васкулярної хвороби.
31. Інфаркт (ішемічний інсульт) головного мозку: морфологічна характеристика.
32. Морфогенез, морфологічна характеристика селективного некрозу нейронів (ішемічна енцефалопатія).
33. Морфологічна характеристика, наслідки геморагічного інсульту.
34. Морфологічна характеристика, ускладнення спонтанного внутрішньочерепного крововиливу.
35. Морфологічна характеристика, ускладнення спонтанного субарахноїдального крововиливу.
36. Морфологічна характеристика, ускладнення хвороби Альцгеймера.
37. Морфологічна характеристика, ускладнення розсіяного склерозу.
38. Морфологічна характеристика, ускладнення бокового аміотрофічного склерозу.
39. Морфологічна характеристика, ускладнення постранімаційної енцефалопатії.
40. Морфологічна характеристика, ускладнення хвороб периферійної нервової системи.
41. Морфологічна характеристика гострих бронхітів.
42. Сучасна класифікація пневмоній.
43. Морфологічна характеристика та ускладнення лobarної пневмонії.
44. Морфологічна характеристика та ускладнення гострої осередкової пневмонії.
45. Морфологічна характеристика та ускладнення гострої інтерстиційної пневмонії.
46. Морфологічна характеристика гострих деструктивних процесів легень.
47. Визначення а класифікація хронічних неспецифічних захворювань органів дихання.
48. Морфологічна характеристика та ускладнення хронічного бронхіту.
49. Морфологічна характеристика хронічної обструктивної емфіземи.
50. Морфологічна характеристика та ускладнення бронхоектатичної хвороби.

51. Морфологічна характеристика та ускладнення бронхіальної астми.
52. Морфологічна характеристика хронічних дифузійних інтерстиційних хвороб легень.
53. Морфологічна характеристика ідіопатичного легеневого фіброзу.
54. Морфологічна характеристика раку легень.
55. Ангіни: класифікація, морфологічні прояви, ускладнення, наслідки.
56. Хвороби стравоходу: морфологічна характеристика.
57. Морфологічна характеристика хронічного гастрита.
58. Патоморфологія виразкової хвороби.
59. Ускладнення виразкової хвороби.
60. Рак шлунка. Макроскопічні і гістологічні форми. Особливості метастазування.
61. Синдром мальабсорбції та ентеропатії: визначення, види, морфологія.
62. Патоморфологія неспецифічного виразкового коліта.
63. Патоморфологія хвороби Крона.
64. Клініко-морфологічні форми апендицита.
65. Ускладнення апендицита.
66. Пухлини кишки.
67. Морфологічна характеристика, прогноз жирового гепатоза.
68. Визначення, морфологічна характеристика, прогноз токсичної дистрофії печінки.
69. Морфогенез, форми, морфологічна характеристика гострого гепатита.
70. Морфологічна характеристика хронічного гепатита, ступінь активності та хронізації.
71. Морфологічна характеристика найважливіших типів цирозу.
72. Рак печінки, морфологічна характеристика.
73. Патоморфологія жовчно-кам'яної хвороби.
74. Патоморфологія гострого та хронічного холецистита.
75. Морфологічна характеристика, ускладнення гострого та хронічного панкреатита.
76. Пухлини підшлункової залози, морфологічна характеристика.
77. Морфологічна характеристика, ускладнення та причини смерті при хворобі Іценко-Кушинга.
78. Морфологічна характеристика, ускладнення акромегалії.
79. Морфологічна характеристика нецукрового діабету.
80. Морфологічна характеристика цукрового діабету.
81. Ускладнення цукрового діабету: морфологічна характеристика діабетичної макро- та мікроангіопатії.
82. Мультинодулярний зуб. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки.
83. Хвороба Грейвса (дифузний токсичний зуб, Базедова хвороба): морфологічні особливості щитоподібної залози, вісцеральні прояви.
84. Гіпотиреоїдизм. Кретинізм. Мікседема. Морфологічна характеристика.
85. Визначення, патоморфологія тиреоїдита Хашимото.
86. Морфологічні особливості первинного та вторинного гіперпаратиреоза.
87. Первинна хронічна недостатність коркової речовини наднирників (хвороба Аддісона): морфологічні прояви.
88. Синдром Уотерхауза-Фридеріксена: морфологічні прояви.
89. Морфологічна характеристика, наслідки запальних захворювань, передракових процесів шийки матки.
90. Морфологічні прояви запальних захворювань ендометрію та міометрію.
91. Морфологічні прояви передракових процесів та пухлин ендометрія та міометрію.
92. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки запальних захворювань молочних залоз.
93. Морфологічна характеристика фіброзно-кістозних змін молочних залоз.
94. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки доброякісної нодулярної гіперплазії передміхурової залози.
95. Морфологічна характеристика запальних захворювань яєчок.
96. Сучасна клініко-морфологічна класифікація хвороб нирок.
97. Післяінфекційний гломерулонефрит: морфологічна характеристика, наслідки.
98. Швидкопрогресуючий: морфологічна характеристика, наслідки.
99. Хронічний гломерулонефрит: морфологічна характеристика, наслідки.
100. Класифікація, морфологічні прояви ідіопатичного нефротичного синдрому.
101. Морфологічні прояви мембранозної нефропатії.
102. Морфологічні прояви фокального сегментарного склерозу.
103. Морфологічна характеристика, прогноз некротичного нефрозу.
104. Морфологічна характеристика, прогноз тубуло-інтерстиційного нефриту.
105. Морфологічна характеристика, прогноз гострого та хронічного пієлонефриту.
106. Морфогенез та морфологічна характеристика нефролітіазу, наслідки.
107. Хронічна ниркова недостатність. Нефросклероз. Патологічна анатомія.
108. Морфологічні зміни кісток при гіперпаратиреоїдній дистрофії.
109. Морфологічна характеристика, ускладнення хвороби Педжета.
110. Морфологічна характеристика, ускладнення фіброзної дисплазії.
111. Класифікація, морфологічна діагностика, ускладнення і наслідки ектопічної вагітності.
112. Класифікація, морфологічна характеристика ОРН-гестозів.
113. Класифікація, морфологічна характеристика та прогноз трофобластичної хвороби.
114. Морфологічна характеристика порушеного і недостатнього харчування.
115. Морфогенез та морфологічна характеристика пневмоконіозів.
116. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті при ушкодженнях, що пов'язані зі змінами атмосферного тиску.
117. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті при ушкодженнях, що пов'язані зі впливом промислового шуму.
118. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті від хвороб, що пов'язані зі впливом електромагнітних хвиль радіочастот.
119. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті від температурних впливів.
120. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті від ушкоджень, що викликані електричним струмом.
121. Патологічна анатомія, наслідки, причини смерті від хвороб, що пов'язані зі впливом іонізуючих випромінювань.

122. Патологічна анатомія карієсу. Клініко-морфологічні стадії карієсу.
123. Некаріозні пошкодження твердих тканин зуба.
124. Клініко-морфологічна характеристика патологічних станів пульпи і періапикальних тканин зуба.
125. Клініко-морфологічна характеристика реактивних змін пульпи.
126. Клініко-морфологічна характеристика гострого та хронічного пульпіту.
127. Періодонтит. Морфогенез та морфологічні прояви пародонтиту.
128. Патологічна анатомія гінгівіту. Морфологічні форми гінгівіту
129. Зубні відкладення.
130. Патологічна анатомія пародонтиту.
131. Пародонтоз, морфогенез та морфологічні прояви.
132. Ідіопатичний прогресуючий пародонтоліз.
133. Запальні хвороби щелеп. Морфогенетичні прояви. Ускладнення та наслідки.
134. Кісти щелепних кісток.
135. Хвороби слинних залоз. Сіалоаденіт. Слинокам'яна хвороба. Кісти залоз.
136. Хвороби губ, язика, м'яких тканин ротової порожнини. Хейліт. Глосит. Стоматит.
137. Пародонтоми.
138. Пухлиноподібні захворювання щелеп.
- 139.** Неодонтогенні та одонтогенні пухлини щелепних кісток.
140. Пухлини та пухлиноподібні захворювання слинних залоз.
141. Пухлини та пухлиноподібні захворювання губ, язика, м'яких тканин ротової порожнини.
142. Загальна характеристика інфекційного процесу: вхідні ворота інфекції, первинний інфекційний комплекс, поширення і дисемінація, шляхи передачі збудників інфекційних хвороб.
143. Варіанти місцевих і загальних реакцій при інфекціях.
144. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при бактеріальній дизентерії.
145. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при черевному тифі.
146. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при сальмонельозі.
147. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при йерсиніозі.
148. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при респіраторних вірусних інфекціях.
149. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при висипному тифі.
150. Морфологічна характеристика, ускладнення інфекційних захворювань мозку (вірусний, кліщовий енцефаліт).
151. Морфологічна характеристика, ускладнення прионових уражень ЦНС.
152. Морфологічна характеристика, ускладнення, причини смерті при СНІДі.
153. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при корі.
154. Морфологічна характеристика, наслідки, причини смерті при інфекційному мононуклеозі.
155. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при епідемічному паротиті.
156. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при дифтерії.
157. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при скарлатині.
158. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при коклюші.
159. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при поліомієліті.
160. Тканинні реакції при туберкульозі.
161. Патологічна анатомія первинного туберкульозного комплексу.
162. Морфологія прогресування первинного туберкульозу.
163. Патологічна анатомія хронічного перебігу первинного туберкульозу.
164. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при гематогенному туберкульозі з переважним ураженням легенів.
165. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при гематогенному туберкульозі з переважним ураженням внутрішніх органів та кісткової системи.
166. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при вторинному туберкульозі.
167. Сучасний патоморфоз туберкульозу.
168. Клініко-анатомічні форми сепсису: септицемія, септикопемія, септичний (інфекційний) ендокардит.
169. Чума: клініко-морфологічні форми, ускладнення, причини смерті.
170. Туляремія: клініко-морфологічні форми, причини смерті.
171. Сибірка: клініко-морфологічні форми, причини смерті.
172. Холера: клініко-морфологічні форми, ускладнення, причини смерті.
173. Патоморфологія природженого сифілісу.
174. Патоморфологія набутого сифілісу.
175. Морфологічна характеристика, ускладнення, наслідки, причини смерті при малярії.
176. Морфологічна характеристика балантідіазу.
177. Морфологічна характеристика амєбіазу.
178. Морфологічна характеристика трихінельозу.
179. Морфологічна характеристика ехінококозу.
180. Морфологічна характеристика цистицеркозу.
181. Морфологічна характеристика опісторхозу.
182. Морфологічна характеристика шистосомозу.
183. Патологічна анатомія дерматомікозів.
184. Патологічна анатомія актиномікозу.
185. Патологічна анатомія кандидозу.
186. Патологічна анатомія аспергільозу.